

Ekspertyza ornitologiczno-chiropterologiczna budynku Szkoły Podstawowej w Spręcowie (gm. Dywity)

Opracowanie powstało na potrzeby projektu pn. „Kompleksowa termomodernizacja budynków Szkoły Podstawowej w Bukwałdzie oraz Szkoły Podstawowej w Spręcowie” w ramach wniosku aplikacyjnego sporządzanego w ramach Programu „Środowisko, Energia i Zmiany Klimatu” finansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego na lata 2014-2021.

Inwestor:
Gmina Dywity
ul. Olsztyńska 32
11-001 Dywity

Opracowanie:
mgr Sebastian Menderski
ul. Strzelca 23, Tomaszkowo
11-034 Stawiguda
Tel. 505 701 652
mender@o2.pl

Data i podpis

Tomaszkowo, lipiec 2020

1. Informacje wstępne

Niniejsze opracowanie powstało na potrzeby wykonania modernizacji energetycznej budynku Szkoły Podstawowej w Spręcowie, Spręcowo 2, 11-001 Spręcowo (gmina Dywity, powiat olsztyński, woj. warmińsko-mazurskie). Zleceniodawcą prac jest Firma „CONSULTOR-MAX” Rudzki Mirosław, ul. Mickiewicza 4 lok. 218, 10-549 Olsztyn. Inwestorem termomodernizacji jest Gmina Dywity, ul. Olsztyńska 32, 11-001 Dywity.

Przedmiotem ekspertyzy było:

- a) wykonanie inwentaryzacji ptaków gnieźdzących się w budynku,
- b) wykonanie inwentaryzacji nietoperzy, wykorzystujących budynek jako miejsce rozrodu,
- c) opracowanie kompensacji przyrodniczej z tytułu utraty siedlisk lęgowych ptaków i miejsc rozrodu nietoperzy po wykonanej inwestycji.

Inwentaryzacja siedlisk ptaków i nietoperzy w przedmiotowym budynku została przeprowadzona na potrzeby ww. inwestycji jako element składowy dokumentacji niezbędny do wystąpienia o wydanie decyzji na wykonywanie czynności zabronionych w stosunku do gatunków zwierząt objętych ochroną w Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Olsztynie. Ponadto ekspertyza jest składową dokumentacji wniosku o dofinansowanie inwestycji w ramach projektu „Kompleksowa termomodernizacja budynków Szkoły Podstawowej w Bukwałdzie oraz Szkoły Podstawowej w Spręcowie” w ramach wniosku aplikacyjnego sporządzanego w ramach Programu „Środowisko, Energia i Zmiany Klimatu” finansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego na lata 2014-2021.

Od wielu dziesięcioleci obserwuje się u ptaków i nietoperzy proces tzw. synurbizacji. Jest to proces dostosowania się zwierząt do warunków panujących w miastach. Budowle wznoszone przez człowieka stają się dla dzikich zwierząt miejscem gniazdowania, odpoczynku, żerowania czy zimowania. Dla niektórych gatunków ptaków (takich jak jerzyk) proces synurbizacji zaszedł tak daleko, że obecnie praktycznie cała populacja jest uzależniona od zabudowań ludzkich. Budynki posiadają bowiem szereg miejsc imitujących naturalne miejsca lęgowe np. szczeliny pod rynnami, otwory wentylacyjne, szczeliny dylatacyjne, przestrzenie pod dachówkami etc. Z biegiem czasu takich miejsc na budynkach przybywa np. pękające tynki czy butwiejące deskowanie pod rynnami, odsłaniają zwierzętom nowe przestrzenie. Niestety w ostatnich latach liczebność gatunków związanych z budynkami spada, czego przyczyną są

modernizacji (głównie dotyczące ocieplenia elewacji). Z kolei nowoczesne budownictwo pozbawione jest zazwyczaj dogodnych miejsc do gniazdowania.

W związku z powyższym niniejsze opracowanie ma zapobiec wystąpieniu zaniku siedlisk ptaków i nietoperzy zasiedlających przedmiotowy budynek po przeprowadzonych pracach modernizacji energetycznej, poprzez określenie składu ilościowego i jakościowego ptaków i nietoperzy oraz przygotowanie propozycji działań kompensacyjnych.

2. Opis terenu i zakres prac budowlanych

Budynek Szkoły Podstawowej w Spręcowie (adres: Spręcowo 2, 11-001 Spręcowo) to budynek wolnostojący. Otoczenie budynku to zwarta zabudowa wsi Spręcowo oraz tereny otwarte, gdyż szkoła położona na skraju wsi. Budynek składa się z dwóch części. Jedna zbudowana przed II wojną światową w technologii tradycyjnej, murowana z cegły pełnej. Po II wojnie światowej budynek rozbudowano. Dach wielospadowy z lukarnami. Pokrycie dachu dachówką ceramiczną tzw. esówką (część stara) oraz blachodachówką (część nowa). Bryła budynku w kształcie odwróconej litery L. Elewacja budynku w stanie dobrym, docieplona styropianem w ostatnich latach. Pionowe rury spustowe przymocowane są do powierzchni ścian budynku, przez co brak jest szczelin między rurą a ścianą.

Mapa lokalizacji budynku Szkoły Podstawowej w Spręcowie.

Zamierzone prace w zakresie modernizacji energetycznej obiektu polegać będą na montażu instalacji paneli fotowoltaicznych posadowionej na połaciach dachowych głównego budynku szkoły. Instalacja PV wyposażona będzie w optymalizatory mocy oraz inwerter.

3. Metodyka

Opracowanie wykonano na podstawie jednej kontroli obiektu, przeprowadzonej w dniu 19.07.2020 r. Kontrola przeprowadzona była w godzinach wieczorno-nocnych. Zrezygnowano z kontroli porannej, gdyż druga połowa lipca to koniec sezonu lęgowego ptaków. Podczas kontroli zwracano uwagę na obecność zakamarków i szczelin w konstrukcji w poszukiwaniu gniazd lub ich pozostałości, odchodów oraz innych śladów obecności ptaków i nietoperzy. Kontrola miała na celu zinwentaryzowanie starych gniazd, zajmowanych przez ptaki czy nietoperze szczelin i wnęk. Kontrola wieczorno-nocna nastawiona była głównie na inwentaryzację siedlisk jerzyków oraz nietoperzy. Wykorzystano zalecenia zawarte w opracowaniu Zyskowski i Zielińska 2014 „Przewodnik do inwentaryzacji oraz ochrony ptaków i nietoperzy związanych z budynkami”.

4. Wyniki

Budynek nie posiada otworów wentylacyjnych w ścianach budynku. Brak jest szczelin dylatacyjnych. Ściany w dobrym stanie technicznym bez ubytków. Nieliczne ubytki w podbitce dachowej stanowią miejsca gniazdowania ptaków. Podczas przeprowadzonych kontroli zinwentaryzowano siedliska ptaków:

- **mazurek (*Passer montanus*) /wróbel (*Passer domesticus*) – 3 gniazda.** Gniazda znajdują się nad podbitką dachową sali gimnastycznej. Nie da się określić dokładnie gatunku z uwagi na podobieństwo materiału gniazdowego między mazurkiem a wróblem – fot. 9-11

- **kawka (*Corvus monedula*) – 1 gniazdo.** Gniazdo znajduje się nad podbitką dachową sali gimnastycznej – fot. 12.

Wymienione gatunki są objęte całkowitą ochroną gatunkową (Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2016 r. poz. 2183). Przedmiotowe rozporządzenie wprowadza w stosunku do ptaków między innymi następujące zakazy:

- umyślnego zabijania;

- umyślnego okaleczania lub chwytania; niszczenia siedlisk lub ostoi, będących ich obszarem rozrodu, wychowu młodych, odpoczynku, migracji lub żerowania;
- niszczenia, usuwania lub uszkodzania zimowisk lub innych schronień;
- umyślnego uniemożliwiania dostępu do schronień;
- umyślnego przemieszczania z miejsc regularnego przebywania na inne miejsca.
- umyślnego płoszenia lub niepokojenia.

Nie stwierdzono miejsc rozrodu nietoperzy. Podczas kontroli nie stwierdzono nietoperzy wylatujących z budynku.

5. Zalecenia kompensacyjne - brak

W budynku stwierdzono siedliska gatunków chronionych tj. 3 par mazurków (*Passer montanus*)/wróbli (*Passer domesticus*) oraz 1 parę kawek (*Corvus monedula*), **jednak nie ma potrzeby uzyskania zgody Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie na zniszczenie siedlisk gatunków chronionych, gdyż do takiego zniszczenia nie dojdzie.**

Zakres prac modernizacyjnych budynku ogranicza się do instalacji paneli fotowoltaicznych na dachu. Nie będą likwidowane szczeliny, w których gniazdują ptaki. Nie dojdzie zatem do zniszczenia siedlisk i w związku z tym nie ma potrzeby uzyskiwania decyzji RDOŚ na zniszczenie siedlisk gatunków chronionych.

6. Dokumentacja zdjęciowa

Fot. 1. Elewacja południowa budynku.

Fot.2. Elewacja zachodnia budynku.

Fot.3. Elewacja zachodnia budynku.

Fot.3. Elewacja południowa budynku.

Fot.4. Elewacja zachodnia budynku (sala gimnastyczna).

Fot.5. Elewacja północna budynku.

Fot.6. Elewacja południowa budynku.

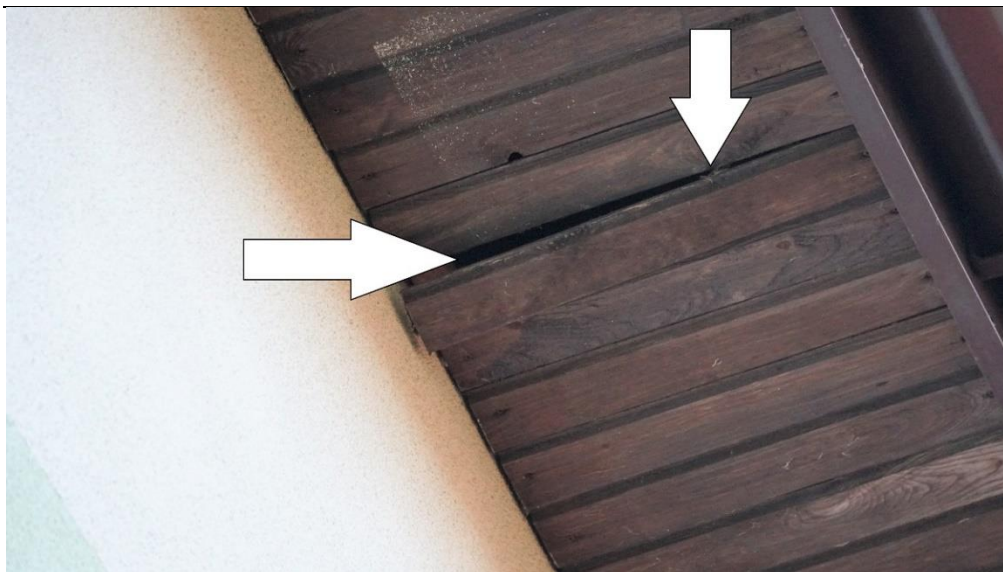
Fot.7. Elewacja wschodnia budynku.

Fot.8. Elewacja wschodnia budynku.

Fot.9. Siedlisko mazurków/wróbli pod rynną.

Fot.10. Siedlisko mazurków/wróbli pod podbitką dachową.

Fot.11. Siedlisko mazurków/wróbli za podbitką.

Fot.12. Materiał gniazdowy kawek za podbitką.